

SEKCIA PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO, ROZVOJ VIDIEKA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (NAT)

V stredu 27. februára 2019 sa uskutočnilo 182. zasadnutie Sekcie pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie v budove EHSV v Bruseli. Program rokovania sekcie bol schválený bez zmien.

Schválený program rokovania sekcie:

1. Schválenie zápisnice zo 181. schôdze, ktorá sa konala 31. januára 2019 EESC-2018-00137-00-00-PV-TRA
2. Príhovor predsedu sekcie
3. Prezentácia skupiny Základné práva a právny štát jej predsedom Josém Antoniom Morenom Diazom
4. NAT/754 - Tvorba komplexného rámca Európskej únie v oblasti endokrinných disruptorov

COM(2018) 734 final

EESC-2018-5760-00-00-PA-TRA

Spravodajca: Brian Curtis

5. Orientačná diskusia o práci EHSV v súvislosti s hodnotením SPP - dokument o politike generáčnej výmeny

14.30 hod.

6. Verejné vypočutie o stanovisku NAT/760 - Diskusný dokument „Smerom k udržateľnej Európe do roku 2030“

7. Rôzne

183. schôdza sekcie sa uskutoční 25. apríla 2019 od 10.00 do 17.00 hod. s týmto predbežným programom:

- NAT/758 Oznámenie týkajúce sa aktualizácie stratégie pre biohospodárstvo z roku 2012
- NAT/772 Globálny systém zberu údajov o spotrebe lodného paliva

Krátky zápis.

Bod 1

Zápis z predchádzajúceho rokovania bol schválený bez pripomienok.

Bod 2

Predseda sekcie upozornil na priority v najbližšom rokovaní.

Bod 3

Predseda skupiny informoval o príprave správy a upozornil na niektoré problémy vo vybratých členských štátoch, najmä čo sa týka politickej situácii a rôznym trendom. Táto oblasť bola dosť citlivo vnímaná, pričom sa ohradili členovia niektorých štátov, nakoľko bolo v niektorých prípadoch zasahované do vnútorných záležitostí štátov.

Bod 4

Záver a odporúčania uvedené v diskutovanom stanovisku:

1. 1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) víta oznámenie Komisie o endokrinných

disruptoroch (ED), ktorého cieľom je lepšia ochrana zdravia ľudí a zvierat. EHSV považuje predovšetkým za potrebné vykonať úplnú kontrolu vhodnosti súčasných právnych predpisov vrátane sociálneho a hospodárskeho vplyvu s cieľom zistiť skutočný stav. Pre vytvorenie novej dlhodobej stratégie, ktorá umožní reagovať na ED jednotným, konzistentným a vedeckým spôsobom, je rozhodujúci holistický prístup. Napriek tomu sa výbor nazdáva, že táto stratégia by sa mala podporiť realistickým akčným plánom, v ktorom sa stanovujú ciele a termíny.

1. 2. Výbor podporuje návrh, ktorého cieľom je vytvorenie koherentnejšieho legislatívneho rámca. V tomto rámci bude dôležité dodržiavať zásadu „jedna látka, jedna toxikológia“ a založiť novú stratégiu na harmonizovanom uplatňovaní zásady predbežnej opatrnosti v súlade s účinnými ustanoveniami, ktoré už boli prijaté v súvislosti s biocídmi a pesticídmi¹¹. Nová stratégia by sa mohla začleniť do „medziodvetvového zastrešenia“, ktoré poskytuje nariadenie REACH.

1. 3. Mechanizmus riadenia by mal byť založený na vedeckých poznatkoch, aby sa zabezpečila transparentnosť pre občanov a zainteresované strany. Z tohto dôvodu by mal byť verejný a nezávislý výskum podporený primeraným rozpočtom. Nezávislý výskum by mohol poskytnúť najmä dohodnuté vedecké kritériá a/alebo metódy, ktoré by zohľadnili, podporovali a stimulovali európsku priemyselnú výskumnú a inovačnú činnosť a výrobu. EHSV odporúča, aby tento rozpočet nebol nižší ako súčasný rozpočet v rámci programu Horizont 2020. Výbor predovšetkým odporúča, aby sa vytvoril osobitný rozpočtový riadok pre včasnú identifikáciu ED a rizík pre zdravie zvierat a ľudí, identifikáciu bezpečných alternatívnych látok a sanáciu životného prostredia.

1.4 Zákaz alebo obmedzenia niektorých látok alebo výrobkov by po tom, ako by boli identifikované ako ED, mohli mať významný vplyv na podniky a pracoviská. Z tohto dôvodu EHSV odporúča, aby Komisia vytvorila osobitný finančný mechanizmus na podporu prechodu na udržateľnejšiu výrobu s cieľom zlepšiť výrobné techniky a mechanizmy podnikov a aktualizovať zručnosti pracovníkov.

1.5 EHSV podporuje návrh na výročné stretnutie zainteresovaných strán. Výbor sa však domnieva, že dialóg medzi zainteresovanými stranami a Európskou komisiou by mal zahŕňať stály, štruktúrovaný systém výmeny informácií a konzultácií, aby bol skutočne účinný.

1.6 Výbor žiada, aby sa rozsiahla osvetová kampaň o perzistentných organických látkach (POL), ktorú Komisia zorganizuje na úrovni EÚ, rozvíjala s ohľadom na podobný prístup zameraný na ED. EHSV takisto opakuje svoje odporúčanie vytvoriť otvorenú databázu údajov o POL a ED s zámerom poskytnúť užitočný nástroj pre podniky a spotrebiteľov.

1.7 Výbor je pevne presvedčený, že akákoľvek európska stratégia v oblasti endokrinných disruptorov by mala mať medzinárodný rozmer v snahe účinne chrániť zdravie občanov pred potenciálne nebezpečnými výrobkami z tretích krajín. EHSV preto odobruje návrh Komisie, aby EÚ zohrávala na celosvetovej úrovni aktívnejšiu úlohu a podporovala OECD pri vylepšovaní jej testov. Okrem toho sa EHSV nazdáva, že EÚ by mala podporovať udržateľnosť a dodržiavanie ustanovení o ED v dvojstranných a mnohostranných obchodných dohodách. V tejto súvislosti by EÚ mohla spolupracovať s WHO a UNEP, aby sa podpísal globálny dohovor o endokrinných disruptoroch, ako v prípade POL (Štokholmský dohovor), a to na základe existujúceho zoznamu identifikovaných alebo potenciálnych endokrinných disruptorov, ktorý zostavila OSN. Tieto iniciatívy budú takisto užitočné na vytvorenie rovnakých podmienok a ochranu európskeho výrobného modelu pred nekalou hospodárskou súťažou.

1.8 EHSV podporuje otvorenú stratégiu, ktorú uplatňuje Komisia, a domnieva sa, že organizovaná občianska spoločnosť by mohla zohrávať kľúčovú úlohu pri rozvoji vnútroštátnych osvetových kampaní s cieľom informovať širší okruh obyvateľstva o činnostiach, ktoré EÚ vykonáva v záujme

ochrany zdravia občanov. Takéto iniciatívy by sa mali začať v školách s cieľom znížiť riziko vystavenia účinku endokrinných disruptorov a propagovať bezpečné správanie. Konkrétne EHSV odporúča, aby sa zharmonizovali informačné a vzdelávacie iniciatívy v oblasti odbornej prípravy a aby sa považovali za súčasť jednej stratégie v rámci prístupu celoživotného vzdelávania. Pre všetkých pracovníkov, ktorých práca priamo alebo nepriamo súvisí s ED, by mala byť povinná a dostupná špecifická odborná príprava.

Bod 5

Informácia o stanovisku, ktoré bude pripravené. Byro rozhodlo 22.1.2019 o systéme, akým bude hodnotená politika EÚ a legislatíva.

Metodológia: členovia budú hodnotiť prínos resp. negatíva súčasne nastavaného systému. Závety budú spracované najviac na 5 strán, kde sa bude hodnotiť, čo funguje a čo nefunguje v oblasti generačnej výmeny v SPP. Údaje budú zozbierané na piatich misiách, teda bude navštívených 5 členských štátov a zároveň bude pripravený dotazník a uskutoční sa aj verejné vypočutie. EHSV pripraví vlastné závery a návrhy do konca októbra 2019. Prípravné práce budú v marci a apríly 2019. Následne sa uskutoční prvé zasadnutie skupiny v máji. Misie do členských štátov sa uskutočnia v mesiacoch jún až júl. V tomto období bude pripravený aj dotazník, ktorý bude poslaný členským štátom, teda vybraným organizáciám. Druhé zasadnutie skupiny bude v septembri. Už 1. októbra bude zasadnutie sekcie NAT, kde bude stanovisko prijaté a hlasovanie o stanovisku prebehne na plenárnom zasadnutí, ktoré je plánované v dňoch 30. až 31. októbra 2019.

Zástupkyňa Európskej komisie DG AGRI informovala o postupe Komisie pri hodnotení politik resp. jej častí v praxi. Hodnotenie politik je nielen pred ich schválením, ale aj počas aplikácie a tiež následne. Hodnotí sa efektívnosť, relevantnosť, koherencia, ale aj pridaná hodnota pre EÚ. Pri hodnotení generačnej výmeny sa berie do úvahy nielen vývoj v regiónoch, ale aj zamestnanosť, či hospodársky rast vo vidieckych oblastiach. Pri hodnotení sa bude brať do úvahy nielen priamy, ale aj nepriamy vplyv opatrení Spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Do úvahy sa budú brať pravdepodobne štáty: Poľsko, Maďarsko, Estónsko, Írsko.

Európska komisia navrhovala zaradiť niektoré zo štátov: Poľsko, Maďarsko, Taliansko, Francúzsko, Írsko, Estónsko.

Diskusia:

Z vystúpení vyplynula požiadavka, aby hodnotenie bolo urobené v dostatočnom časovom predstihu. Ide o veľmi dôležitú oblasť, nakoľko bez novej generácie nie je možné pokračovať v ďalšom hospodárení.

Otázka k systému dotazníka, akým spôsobom bude distribuovaný a požiadavka na zjednodušenie otázok tak, aby boli aj odpovede jasné a zrejme. Členovia sa zaujímali, či bude mať vplyv stanovisko EHSV na nastavenie politiky SPP po roku 2020. Systém podpory mladých poľnohospodárov je potrebné podrobne analyzovať, aby bolo zrejme, ktoré finančné opatrenia budú fungovať.

Zástupca z Fínska sa pýtal na podporu mladých, ktorú poskytovala vláda Fínska, ale Komisia ju vyhodnotila ako porušenie pravidiel štátnej pomoci.

Zástupkyňa Slovenska nominovaná SPPK sa zaujímala o spôsob výberu štátov, v ktorých bude misia, ale aj reálny dopad výsledkov na prípravu budúcej SPP, či obsah dotazníkového prieskumu či jazyky, v ktorých budú dotazníky k dispozícii. Zároveň členka požiadala, by bola podpora aj pre mladých pracovníkov v poľnohospodárstve, nakoľko je potrebné podporiť mladých ľudí pracujúcich na

hospodárstvach, družstvách, farmách v rôznych pozíciách.

Zástupkyňa Komisie reagovala na diskusné príspevky členov. Komisia má k dispozícii pri hodnotení dostatok údajov, ktoré získava zo štatistiky. Údaje sú od 5 mil. fariem. Dotazník bude mať vplyv pri ďalšom nastavení politiky. Komisia už v minulosti využila údaje, ktoré získala z dotazníkov na nastavenie súčasného návrhu SPP. Aj keď boli údaje získané z minulého programovacieho obdobia, boli využité. Päť kritérií, ktoré boli stanovené, a to koherentnosť, efektívnosť, efektívnosť, relevantnosť a pridaná hodnota pre EÚ. Tieto kritériá boli vybrané generálnym riaditeľstvom pre poľnohospodárstvo.

Problém s prístupom k pôde je v mnohých krajinách EÚ, nie je to len problém pre mladých poľnohospodárov, ale aj pre ostatných, ktorí hospodária na pôde.

Výber štátov bol na základe určitých dát a analýz, teda brali do úvahy údaje z PRV a Eurostatu. Nie je možné počas 12 mesiacov urobiť návštevu 28 členských štátov. Napríklad Maďarsko má špeciálne opatrenie pre podporu mladých poľnohospodárov.

Dotazník bude jednoduchý, bude určený pre vládne organizácie, ale aj poľnohospodárov. Čo sa týka vplyvu na budúcu SPP, tak bude verejné vypočutie, kde budú vyhodnotenú získané údaje.

Bod 6

Zo strany EHSV k uvedenej téme vystúpili členovia, ktorí sú priamo zapojení do hodnotenia oblasti (Cillian Lohan z Írska a Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala z Fínska).

Na popoludňajšej diskusii sa zúčastnil zástupca Nadácie pre budúcnosť generácií, ktorý predstavil ich pohľad na trvaloudržateľné ciele a ich plnenie. Medzi mladými ľuďmi je veľký potenciál, ktorý nie je dostatočne využitý. Upozornil na potrebu vzdelávania, financovanie, ale aj zodpovednosť občanov, ako aj podnikateľského sektora a potrebu systematického postupu.

V bloku vystúpila zástupkyňa Komisie Florentine Hopmeier, pracovníčka úradu eurokomisára Jurky Katainena, ktorá je zodpovedná za **Investičný plán, hospodárske a finančné záležitosti, konkurencieschopnosť, dane a clá. Zdôraznila všetky aspekty, ktoré sa týkajú trvaloudržateľného cieľa.**

Na diskusii sa zúčastnil aj predseda Výboru Regiónov Markku Markku a europoslanec Dance Seb. V druhom bloku vystúpili hostia z organizácií CRS Europe, ETUC, IUNC, CONCORD a zo sociálnej platformy.

Členovia EHSV sa zapojili do diskusie, pričom upozornili, že bez zapojenia obyvateľov nebude možné plniť stanovené ciele v Agende 2030.

V rámci diskusie členovia upozornili, že poľnohospodári sú aktívne zapojení do plnenia cieľov trvaloudržateľného rozvoja. V Španielsku sa 26.2.2019 uskutočnila veľká konferencia, na ktorej sa zúčastnilo viac ako 700 účastníkov. Poľnohospodári produkujú na základe požiadaviek spotrebiteľov. Existuje veľa rôznych platforiem, ktoré nie sú prepojené. Pravdou však ostáva, že asi 100 nadnárodných spoločností vo svete produkuje 75 % všetkých emisií CO₂.

Bod 7

Predseda sekcie NAT Maurizio Reale poďakoval všetkým prítomným za aktívnu účasť a ukončil oficiálne zasadnutie sekcie.

